

ОСОБЛИВЕ ЗНАЧЕННЯ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ ФУНКЦІЙ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ПІДПРИЄМНИЦТВІ

В. М. ПРАСОЛ, доцент

К. Р. ЯКУБОВА, студент

*Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова*

Вивчення досвіду стратегічного планування розвитку муніципальних об'єднань показує, що проблеми, які виникають у процесі розроблення та реалізації стратегії, можна вирішити з використанням переваг такого інструменту стратегічного управління, як індикативне планування на засадах розроблення і впровадження у практику управління муніципальними утвореннями системи дієвих індикаторів соціально-економічного розвитку.

Індикативне планування часто поділяють на кілька основних форм: кон'юнктурний, структурну, стратегічну.

Наукові дослідження дозволили розвинути методологію індикативного планування в наступних основних напрямках.

1. Індикативний план (документ) як сукупність відібраних великомасштабних проектів, комплексний документ, що відображає у вигляді конкретних значень індикаторів цілі соціально-економічного розвитку території, намічені для їх досягнення заходи і засоби реалізації, а також необхідні матеріальні і фінансові ресурси.

2. Індикативне планування як рекомендаційний (інформаційний) процес. В рамках даного напрямку пропонуються наступні трактування: індикативне планування оперує показниками-індикаторами, для яких встановлюються фіксовані норми розвитку з допустимими межами і які дають характеристику стану та розвитку економіки країни, відповідають соціально-економічній політиці держави; різновид державного регулювання, яка носить характер прогнозу і являє собою програми, які орієнтують і мобілізують ланки

економічної системи на їх виконання; ориентирующее (від лат. indicator - показник), ради, недиригентне планування на державному рівні.

3. Індикативне планування як основний робочий інструмент по реалізації цілей, поставлених у стратегічному плані розвитку країни з урахуванням конкретно що складається економічної і соціально-політичної ситуації.

4. Індикативне планування як механізм координації інтересів і діяльності державних і недержавних суб'єктів управління економікою, який поєднує в собі її державне регулювання з ринковим саморегулюванням і ґрунтується на розробці системи показників (індикаторів) соціально-економічного розвитку. Включає визначення його найважливіших пріоритетів, цілепокладання, прогнозування, бюджетування, програмування, контракцію та інші процедури узгодження рішень на всіх рівнях, а також державну підтримку суб'єктів господарювання, що в реалізації плану.

5. Індикативне планування як постійний управлінський процес на державному рівні, який полягає в розробці та впровадженні заходів впливу держави на соціальні та економічні процеси з метою досягнення цільових значень заданих індикаторів, в формуванні системи параметрів (індикаторів), що характеризують стан і розвиток економіки країни, відповідне державної соціально - економічну політику, у встановленні заходів державного впливу на соціальні та економічні процеси з метою досягнення зазначених індикаторів.

6. Індикативне планування як тимчасовий процес, пов'язаний з комплексним рішенням антикризових завдань науково-методичного, практичного, прикладного та організаційного характеру, необхідний для реалізації стратегії наздоганяючого розвитку [1].

Існування зазначених вище напрямків розробки проблематики індикативного планування свідчить про його багатогранності і визначає напрямки подальшого наукового пошуку.

До особливостей індикативного планування потрібно віднести:

- рекомендаційний характер планових завдань;

- мотивацію до спонукання суб'єктів господарювання щодо удосконалення і впровадження нормативно-правничої бази, контролю за чітким виконанням законів;

- координацію діяльності державних органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування і суб'єктів господарювання на основі взаємних зобов'язань та інтересів із виконання показників індикативного плану;

- узгодженість і несуперечливість цільових дороговказів соціально-економічного розвитку країни, галузей, районів і міст, які досить детально характеризують взаємо- пов'язаний розвиток виробничої та соціальної та екологічної сфер діяльності.

У науковій літературі були розроблені наступні основні проблеми реалізації індикативного планування на регіональному рівні: сформовано визначення індикативного моніторингу соціально-економічного розвитку регіону, обґрунтовані методологічні основи проблемно орієнтованого цілепокладання, що включає в себе індикатори рівня та якості життя, стійкого розвитку, економічної безпеки, задоволеності населення , запропонована методика діагностування сталого розвитку економіки регіону з використанням процедури індикативного аналізу, розроблені індикативні блоки моніторингу економічної безпеки регіонів, для формування ефективних індикативних планів та моніторингу їх реалізації існуючу систему управління на регіональному рівні запропоновано доповнити регіональними агентствами економічного розвитку [2].

Стосовно регіонального рівня так само, як і до федерального, можна виділити кілька основних підходів до визначення сутності індикативного планування.

1. Індикативний план як документ у формі єдиного індикативного плану структурного типу, прийнятого на середньостроковий період і виконує інформаційно-орієнтовану і мотиваційну функцію (розробкою якого повинен займатися спеціально створений орган).

2. Регіональне індикативне планування як механізм непрямого регулювання діяльності економічних систем на різних рівнях господарювання, що здійснюється за допомогою розробленої системи прогнозів, програм і нормативів з урахуванням стратегічних інтересів регіону, що дозволить створити умови залучення інфраструктурних підсистем регіону до участі в їх реалізації, забезпечуючи тим самим умови підвищення ефективності функціонування системи в цілому.

3. Індикативне планування як постійний управлінський процес на державному рівні, мета якого полягає в розробці та реалізації комплексу заходів в усіх сферах життєдіяльності людини для оптимальної взаємодії всіх компонентів регіональної системи на основі регіональних інтересів, що веде до поетапного соціально економічному розвитку території, де застосовується комплекс заходів, спрямованих на точкову коригування чітко визначених ланок економіки регіону для досягнення комплексного синергетичного ефекту і подальшого розвитку регіону в цілому.

При цьому індикативне планування є елементом децентралізованого управління економічним і соціальним розвитком території, основою якого є плани територіальних одиниць, що відображають реальний стан життєдіяльності та напрямки розвитку території.

На закінчення можна зробити наступні висновки. На основі осмислення існуючих підходів до визначення індикативного планування було визначено, що послідовність (логіку) його розвитку можна описати таким чином: документ - рекомендація - координація - інструмент - механізм - процес. Тому розгляд індикативного планування як процесу, на наш погляд, дозволяє найбільшою мірою реалізувати його потенціал в сучасних умовах.

При реалізації довгострокового стратегічного планування, який об'єктивно розпадається на кілька періодів (середньострокових), здійснюється індикативне планування. На першому етапі аналізується досягнутий соціально-економічний рівень і задаються цілі (індикатори) його розвитку в контексті сталого розвитку. На другому етапі здійснюється прогнозування, визначаються

необхідні (доступні) фінансові ресурси, формуються державні програми. На третьому етапі здійснюються постійний моніторинг і відповідне коригування індикативного плану. Дані процеси виступають невід'ємними елементами стратегічного управління, за рахунок чого досягається оптимальна узгодженість окремих індикативних планів [3].

Список використаних джерел:

1. Мордовцев О.С. Методологія територіального індикативного планування. *Бюлетень Міжнародного Нобелівського економічного форуму*. 2013. № 1(6). С.223 – 229.
2. Мордовцев О.С. Сутність та цілі індикативного планування соціально-економічного розвитку регіону. *Вісник Чернігівського державного технологічного університету*. 2013. №1 (64). С. 197 – 202.
3. Індикативні методи забезпечення стійкості економіки України. Журнал. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=2373> (дата звернення 13.01.2021).

ОСОБЛИВОСТІ ЗБУТОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ФАРМАЦЕВТИЧНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Г. Є. ЯМНЕНКО, канд. екон. наук

А. С. ДРИГА

ДВНЗ “Київський національний економічний університет імені В. Гетьмана”

Динамічність та непередбачуваність факторів ринку сприяють тому, що збутова діяльність посіла одне з основних місць в ефективному та результативному господарюванні підприємства. Сучасні умови жорсткої конкуренції поставили систему управління збутовою діяльністю у важкі умови, позначивши, що головним завданням даної системи є завоювання та збереження задовільної позиції на ринку та утримання переваги над конкурентами.

Підприємницька діяльність за своєю суттю має збутову спрямованість, і тому, важливість раціональної та ефективної організації збутової діяльності